

Εισήγηση του κ. Κωνσταντίνου Αλαφοδήμου, καθηγητή του ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

“Η συμβολή των βιβλιοθηκών στην οργάνωση Προγραμμάτων
Μεταπτυχιακών Σπουδών στα ΤΕΙ”

Κύριε πρόεδρε, δε θα πω τίποτα ευχαριστίες γιατί θα κατηγορηθώ ότι θα ευλογήσουμε τα γένια μας.

Εγώ θα αναφερθώ στην εμπειρία που έχουμε αποκτήσει στο ΤΕΙ Πειραιά με την οργάνωση μεταπτυχιακών σπουδών τα τελευταία 2 χρόνια και πως θεωρούμε τη συμβολή των βιβλιοθηκών σημαντική. Θα πρέπει πρώτα να αναφερθώ λίγο ιστορικά και να πούμε ότι ο θεσμός των μεταπτυχιακών σπουδών στα ΤΕΙ και ιδιαίτερα στο ΤΕΙ Πειραιά και στο ΤΕΙ Αθήνας -τα πρωτοπόρα ιδρύματα- οργανώθηκαν μετά την ψήφιση του ν. 2916-2000 περί Ανωτατοποίησης των ΤΕΙ, όπου προβλέπεται η συνεργασία των ΤΕΙ με πανεπιστήμια του εσωτερικού ή εξωτερικού. Το 2002 εκδόθηκαν 2 υπουργικές αποφάσεις. Η μεν 1^η του Απριλίου του 2002 αφορά στη συνεργασία με ελληνικά πανεπιστήμια και του Ιουνίου 2002 αφορά στη συνεργασία με τα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Η συνεργασία με τα ελληνικά πανεπιστήμια χρηματοδοτείται από το ΕΠΕΑΕΚ. Ήδη έχουν γίνει προτάσεις και έχουν εγκριθεί κάποια προγράμματα. Η συνεργασία με τα ξένα πανεπιστήμια είναι αυτοχρηματοδοτούμενη. Εδώ θα μιλήσω για την εμπειρία που έχουμε στις διαδικασίες για την οργάνωση ενός προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών με τα ξένα πανεπιστήμια. Αυτή τη στιγμή στο ΤΕΙ Πειραιά λειτουργούν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών με το πανεπιστήμιο Paisley της Γλασκώβης. Οι τίτλοι είναι: «Master of science in Information Technology», «Master of science in International Marketing» και «Master of science in Quality Management». Λειτουργούν εδώ και 2-3 χρόνια. Και με το πανεπιστήμιο Kingston: «Master of science in Construction Management», «Master of science in E-commerce», «Master of science in Data Communication» και ένα καινούργιο πρόγραμμα που ξεκίνησε το Σεπτέμβριο «Advance Industrial and Manufacture Systems». Υπάρχει και μια πολυετή συνεργασία με το ανοιχτό πανεπιστήμιο της Αγγλίας με τίτλο: «Manufacture in Management and Technology». Και βρίσκεται στη διαδικασία να αρχίσει το Φεβρουάριο μια συνεργασία με Αμερικάνικα Πανεπιστήμια. Το 1^ο με τον κ. Κάντζο με το University of Kentucky για την οργάνωση των «Master Business Administration» και στη διαδικασία κάποιου «Master Electrical Engineering» με το University of Texas San Antonio.

Να μιλήσουμε λίγο για τις απαιτήσεις. Υπάρχουν απαιτήσεις γι' αυτή τη συνεργασία από την Υπουργική απόφαση, αλλά υπάρχουν και απαιτήσεις που επιβάλλει το συνεργαζόμενο πανεπιστήμιο του εξωτερικού. Οι απαιτήσεις που προβλέπονται από την ελληνική νομοθεσία είναι ότι τα πανεπιστήμια του εξωτερικού θα πρέπει να είναι ομοταγή με τα αντίστοιχα ελληνικά, άρα θα πρέπει να υπάρχει μια βεβαίωση του ΔΙΚΑΤΣΑ που να πιστοποιεί αυτό. Θα πρέπει το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών να διενεργείται ταυτόχρονα και στην έδρα του πανεπιστημίου δηλ. στη χώρα προέλευσης. Δε μπορεί δηλ. ένα μεταπτυχιακό να ιδρυθεί μόνο για τον ελληνικό χώρο διότι αυτό απαιτεί τα ίδια ακριβώς μαθήματα, την ίδια διαδικασία. Θα πρέπει να υπάρχει έγκριση από το τμήμα του ΤΕΙ που συνεργάζεται, και βεβαίως έγκριση από το Συμβούλιο του ΤΕΙ, το οποίο σε πρώτο στάδιο ασκεί κάποιον έλεγχο νομιμότητας, και στη συνέχεια ο φάκελος με όλα τα στοιχεία αποστέλλεται στο ΥΠΕΠΘ. Ο φάκελος περιέχει τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων, το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, τον κανονισμό σπουδών και βιογραφικά του εκπαιδευτικού προσωπικού που συμμετέχει από το ΤΕΙ. Θα πρέπει να

αναφερθεί ότι στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, παρέχεται πλήρη ανάλυση, το περιεχόμενο και κάποια άλλα στοιχεία, τρόπος αξιολόγησης, βαθμολογία. Υπάρχουν βιβλιογραφία, ένα κύριο βιβλίο και τα υπόλοιπα συμπληρωματικά.

Και πάμε να δούμε τι στοιχεία πρέπει να συλλέξει το ΤΕΙ ή το συνεργαζόμενο τμήμα από το ΤΕΙ, προκειμένου να υποβληθούν αυτά με μια πρόταση προς τη διοίκηση του ξένου πανεπιστημίου για έγκριση. Για την υποβολή της πρότασης, πρώτα πρέπει να περιγραφούν οι πόροι του ΤΕΙ Πειραιά που θα διατεθούν. Απαραίτητα είναι επίσης τα βιογραφικά του προσωπικού που θα συμμετάσχει, η εργαστηριακή υποδομή, η υποδομή και οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης -εδώ θα σταθούμε πιο πολύ σε λίγο - καθώς και το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών κάθε μαθήματος. Αυτό τεκμηριώνεται όχι μόνο στο χαρτί, αλλά δημιουργείται και μια επιτροπή από το ξένο πανεπιστήμιο η οποία, αφού ετοιμαστεί ο φάκελος, ελεγχθεί και εφόσον είναι όλα εντάξει, έρχεται στην Ελλάδα και επισκέπτεται τους χώρους. Φαντασθείτε λοιπόν ότι χωρίς τη συμβολή των βιβλιοθηκών δε μπορεί να οργανωθεί μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, χωρίς δηλαδή να υπάρχει καλή οργάνωση και υπηρεσίες στους φοιτητές από τη βιβλιοθήκη. Καταρχήν μίλησαν πολλοί ότι επικρατεί το καθεστώς του ενός συγγράμματος. Εδώ με τη συνεργασία με το ξένο πανεπιστήμιο ξεχνιέται, καθιερώνεται το καθεστώς των πολλαπλών συγγραμμάτων. Είναι λοιπόν εκ των προτέρων γνωστό ότι τα βιβλία πρέπει να υπάρχουν στη διάθεση των φοιτητών. Επομένως, αν κάνουμε ένα πρόχειρο υπολογισμό, ότι συνήθως το πρόγραμμα σπουδών έχει 8 μαθήματα που πρέπει να ολοκληρώσουν συν την επιλογή πάμε στα 10, άρα αν θέλουμε να έχουμε 3 αντίτυπα πάμε στα 120 βιβλία και με ένα κόστος 80 € φτάνει στα 3200 €.

Το δεύτερο είναι ότι υποβάλλεται μια λίστα επιστημονικών περιοδικών που διατίθενται στη βιβλιοθήκη. Ευτυχώς που μετά το '97 το Α' ΕΠΕΑΕΚ συνέβαλε στο να εξασφαλίσουμε κάποιες συλλογές περιοδικών και προσβάσεις σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Βέβαια εφόσον το πρόγραμμα είναι αυτοχρηματοδοτούμενο το Α' και το Β', μπορούν να διασφαλιστούν δηλ. αν δεν υπάρχει επαρκής συλλογή σε τίτλους βιβλίων, λένε: «να παραγγείλετε». Μάλιστα υπήρχε και μεταπτυχιακό για το οποίο ζήτησαν και τιμολόγια προμήθειας των βιβλίων. Φεύγοντας η επιτροπή έστειλε τα συμπεράσματά της και τις παρατηρήσεις και είπε ότι: «ναι, αλλά προκειμένου να προχωρήσουμε πρέπει να πληρωθούν τα εξής, μεταξύ των οποίων και τα βιβλία». Επομένως, η συμβολή της βιβλιοθήκης είναι σημαντική είτε με τον ήδη υπάρχοντα κατάλογο των βιβλίων και των επιστημονικών περιοδικών, είτε μέσω του ΤΕΙ, συμβάλλοντας χρηματικά έστω και δανεικά. Βέβαια τα επιστημονικά περιοδικά συμβάλλουν πάρα πολύ στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Με την οριζόντια δράση παρέχεται αυτή η δυνατότητα. Επομένως, είναι πολύ σημαντικές οι υπηρεσίες που παρέχονται στη βιβλιοθήκη.

Εγώ ήμουν υπεύθυνος στο 1^ο ΕΠΕΑΕΚ και τώρα αναπληρωτής στο 2^ο ΕΠΕΑΕΚ του έργου της βιβλιοθήκης. Θα αναφέρω και τις εμπειρίες μου. Ξεκινήσαμε με 2 άτομα προσωπικό, έναν υπολογιστή και 2500 τίτλους βιβλίων, εκ των οποίων τα περισσότερα ήταν αντίγραφα των συγγραμμάτων που προτείνουν οι καθηγητές και τώρα φτάσαμε να αυτοματοποιηθούν οι εργασίες. Ένα λοιπόν πολύ σημαντικό σημείο, στο οποίο μειονεκτούμε, είναι οι χώροι και γι αυτό έγινε και προσπάθεια στο ΤΕΙ Πειραιά να γίνει μια προσθήκη χώρου γιατί όποιος επισκεφθεί μια βιβλιοθήκη στο εξωτερικό, πρώτα τον πηγαίνουν στη βιβλιοθήκη. Αν συγκρίνουμε λοιπόν με τις βιβλιοθήκες στο εξωτερικό βλέπουμε ότι είμαστε σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Βέβαια έχουν γίνει βήματα. Γι αυτό κάτι ανέφερε σχετικά η κ. Ξενίδου, ότι δηλαδή εξεπλάγη ο Φιλέλληνας Άγγλος με την πρόοδο. Βέβαια υπήρχε πρόοδος και οφείλεται στο ΕΠΕΑΕΚ και εδώ είναι το ερώτημα. Τι μέλλει γενέσθαι;

Θα υπάρξει ΕΠΕΑΕΚ III; Διότι τα ιδρύματα μέχρι στιγμής δεν έχουν την κουλτούρα ότι πρέπει να διατίθενται χρήματα για την προμήθεια βιβλίων ή δεν έχουν τους πόρους και ίσως αυτό να οφείλεται στο γεγονός ότι και το Υπουργείο Παιδείας δεν χρηματοδοτείται από άλλους πόρους πέρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από τις πάγιες επενδύσεις, ή οτιδήποτε άλλο για την προμήθεια βιβλίων. Γιατί το βιβλίο είναι κάτι πάγιο. Βέβαια μεγάλη βοήθεια παρέχουν στους φοιτητές οι ηλεκτρονικοί πίνακες ανακοινώσεων δίνοντας όλες τις πληροφορίες, καθώς και τη δυνατότητα να παρακολουθούν την ύλη που τοποθετεί ο καθηγητής. Ιδιαίτερα μπορώ να διαχωρίσω τη συνεργασία με ένα αγγλικό πανεπιστήμιο, του οποίου τα μαθήματα είναι δεδομένα. Αυτός ο αριθμός των μαθημάτων είναι σταθερός. Η ύλη, η εξέταση είναι η ίδια. Την ίδια μέρα που γράφουν εξετάσεις στην Αγγλία, γράφουν και στην Ελλάδα. Σε ένα αμερικάνικο πανεπιστήμιο έχουν διαφορετική φιλοσοφία. Δίνουν έμφαση περισσότερο στο να επιλέξουν το προσωπικό και, εφόσον ο καθηγητής πληροί τις δικές τους προδιαγραφές, του διαθέτουν το περιεχόμενο της ύλης και τον αφήνουν πιο ελεύθερο να ακολουθήσει τη δική του κρίση στη διδασκαλία. Άρα, το να βάλει τα θέματα στη γραπτή εξέταση ο ίδιος ο καθηγητής, είναι διαφορετικό από το να επιλέγονται τα θέματα από μια ομάδα καθηγητών, όπως γίνεται στην Αγγλία.

Έτσι και ο φοιτητής έχει μια ελευθερία στην επιλογή ενός αριθμού μαθημάτων, ενώ στη συνεργασία με τα αγγλικά πανεπιστήμια είναι δεδομένη η ύλη που θα καλυφθεί και ο αριθμός των μαθημάτων.

Αυτά είχα να πω.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.